

Trends in de monitor: resultaten Online Monitor

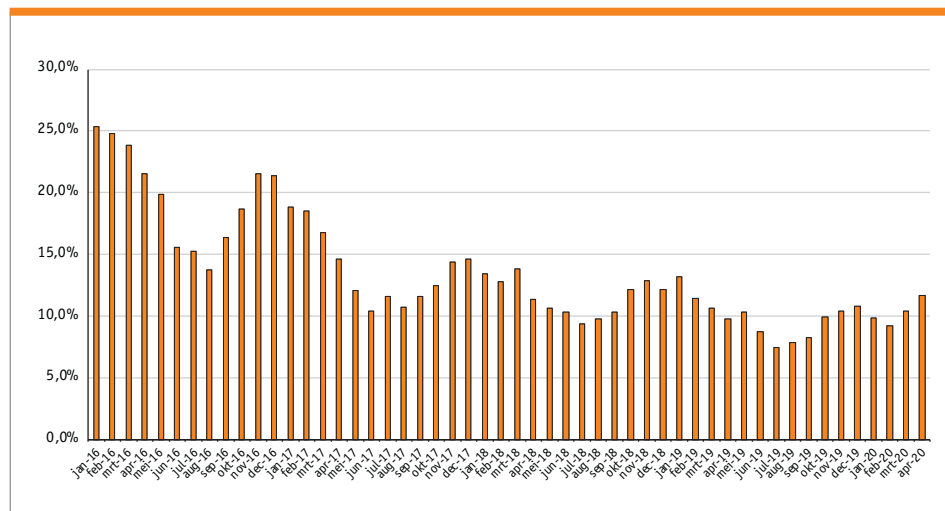
In het kader van de Online Monitor geven varkensdierenartsen elke maand van gemiddeld 3.100 bedrijven door of sprake is van gezondheidsklachten. Sinds 2018 zijn elke maand meldingen gedaan door ongeveer 200 verschillende dierenartsen van 90 verschillende praktijken. Het aantal meldingen blijft in de loop der tijd behoorlijk stabiel. Op ongeveer 35 procent van de bezochte UBN's zijn gezondheidsklachten gemeld. De meeste gezondheidsklachten hebben betrekking op gespeende biggen (51%) en de minste op

zeugen (14%). Vanaf medio juli is voor dierenartsen het interactieve Online Monitor dashboard beschikbaar. Dat stelt de dierenartsen in staat zelf te analyseren welke gezondheidsklachten en waarschijnlijkheidsdiagnoses zijn gemeld bij bedrijven in hun eigen praktijk in vergelijking met de regio en in heel Nederland. Individuele veehouders krijgen een maandelijks overzicht van de situatie op hun eigen bedrijf vergeleken met de regio en de rest van Nederland.

Trend luchtwegklachten

Het aantal vragen aan de Veekijker over luchtwegklachten lag in het eerste kwartaal van 2020 relatief hoog. Het aantal meldingen in de Online Monitor reflecteert dat echter niet. In de winterperiode is het aantal meldingen van luchtwegklachten elk jaar hoger dan in de zomerperiode, maar vergeleken met voorgaande jaren is het in de (zachte) winter van 2020 niet hoger dan verwacht (zie figuur). Het aantal voor pathologisch onderzoek ingezonden varkens met een infectie met *Actinobacillus pleuropneumoniae* (App) was in het eerste kwartaal wel hoog. Het percentage meldingen in de Online Monitor van App als

waarschijnlijkheidsdiagnose bij luchtwegklachten ligt in het eerste kwartaal eveneens iets hoger dan gemiddeld in de voortgaande jaren in het eerste kwartaal. In het percentage meldingen van PRRS als meest waarschijnlijke oorzaak zit in het eerste kwartaal een stijgende lijn, maar het is geen opvallend groot percentage van alle meldingen. Dat is ook in contrast met de vele vragen die over PRRS zijn gesteld aan de Veekijker. Een aantal keer is de Veekijker gebeld met de vraag of varkens besmet kunnen worden met het SARS-CoV2. Dat is echter zeer onwaarschijnlijk.

Meldingen van luchtwegklachten per maand als percentage van het totaal aantal meldingen in de Online Monitor (periode 2016-2020)

Via VeekijkerNieuws houden wij u elk kwartaal op de hoogte van nieuws uit de monitoring van diergezondheid bij varkens. Mocht er tussendoor iets belangrijks spelen dan sturen wij u daarover een e-mail.

Aanmelden sectiemateriaal

U kunt dieren bij GD 24 uur per dag, 7 dagen per week aanmelden voor pathologisch onderzoek. Dit kan via www.gddiergezondheid.nl/ ophaaldienst of via 0900-2020012. Wij halen dieren die 's avonds voor 22.00 uur zijn aangemeld de eerstvolgende werkdag op. Belt u 's ochtends? Dan bekijkt de planner of de opdracht nog in de route past. Voor een optimaal onderzoek is het van belang een goede en volledige anamnese toe te voegen en dieren in te sturen die representatief zijn voor de problemen waar u een antwoord op wilt hebben.

Bijzondere bevindingen

Uitval zeugen met levertorsies

Op een zeugenbedrijf was in het voorjaar sprake van verhoogde uitval van zeugen. In de loop van het eerste kwartaal van 2020 zijn uiteindelijk vijf gestorven zeugen ingezonden naar het laboratorium van GD voor pathologisch onderzoek. Tevens is bloedonderzoek gedaan voor onderzoek op stofwisselingsstoornissen. Bij de eerste ingezonden zeug was een chronische hersenbeschadiging gevonden die niet direct te koppelen was aan acute sterfte. Voor vergiftigingen en infectieuze aandoeningen waren geen duidelijke aanwijzingen gevonden. De tweede en derde ingezonden zeug hadden een draaiing van een deel van de lever (leverlobtorsie). In de buikholte bevond zich veel bloederig vocht door waarschijnlijk een ruptuur in de lever. De vierde zeug had weer een chronische hersenbeschadiging en de vijfde opnieuw een leverlobdraaiing. Het bloedonderzoek leverde aanwijzingen op voor problemen met de calciumopname maar ook voor slechte voeropname in het algemeen. Daarnaast was bij enkele zeugen waarvan bloedmonsters ingezonden waren, kennelijk sprake van een ernstig leverprobleem. Gezien de frequent

vastgestelde leverlobtorsies en omdat de resultaten van het bloedonderzoek bij in elk geval een deel van de dieren wees op een serieus leverprobleem, is geconcludeerd dat leverlobtorsies waarschijnlijk de oorzaak van de verhoogde uitval waren. De betekenis van de chronische hersenbeschadigingen is in relatie met de uitval van de zeugen niet opgehelderd. Het kan een separaat probleem zijn of wellicht mede het gevolg van de leverbeschadigingen.

Vergeleken met enkele jaren geleden wordt de diagnose 'leverlobtorsie' door de pathologen van GD vaker gesteld. In het eerste kwartaal van 2020 is de diagnose zeven keer gesteld. In de periode van 2012 tot en met 2019 is het aantal diagnoses duidelijk opgelopen (zie figuur). Ook in Vlaanderen rapporteert de Vlaamse DGZ (DierenGezondheidsZorg) de laatste jaren relatief vaak leverlobtorsies.

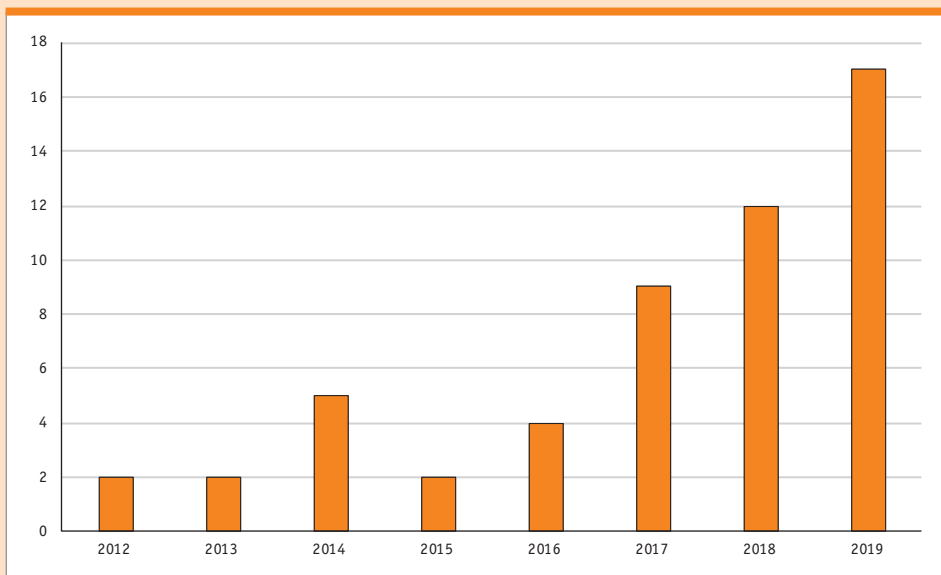
Enkele risicofactoren voor het optreden van leverlobtorsies zijn het éénmaal daags voeren, schrokkerige, onregelmatige voeropname en het voeren van (grote hoeveelheden) natte brij met een hoog vochtgehalte. Zeugen die net geworpen hebben, zouden een verhoogd risico lopen.

Bel de Veekijker

Op werkdagen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de Veekijker: **0900 - 710 00 00**. Via het keuzemenu kiest u de diersoort waar u informatie over wilt hebben. Het team varkens is bereikbaar van 08.30-12.00 uur en 12.45-17.00 uur.

V.l.n.r. boven: Jobke van Hout, Tom Duinhof en Manon Houben; onder: Lucía Dieste Pérez, Linda Peeters en Theo Geudeke

Aantal leverlobtorsies vastgesteld bij pathologisch onderzoek van zeugen bij GD (2012 - 2019)

Diergezondheid van varkens in Nederland

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Situatie in Nederland / Europa
--	--------------------------------

Artikel 15 ziekten (aangifte- en bestrijdingsplichtig)

MKZ	Nederland is vrij sinds 2001. 1 ^e kwartaal 2020 geen uitbraken in Europa, wel in Turkije
KVP	Nederland is vrij sinds 1997. 1 ^e kwartaal 2020 geen uitbraken in Europa
AVP	Nederland is vrij sinds 1986. 1 ^e kwartaal 2020 zeer veel uitbraken in Oost-Europa, ook in het westen van Polen. Situatie in België is onder controle
SVD	Nederland is vrij sinds 1994. 1 ^e kwartaal 2020 geen uitbraken in Europa.
Brucellose	Nederland is vrij sinds 1969. 1 ^e kwartaal 2020 geen uitbraken in Europa.
Ziekte van Aujeszky	Nederland is vrij sinds 2007 (vaccinatie niet toegestaan). 1 ^e trimester 2020 uitbraak in Frankrijk

Artikel 100 ziekten (aangifteplichtig)

Salmonellose	Aantal vragen aan de Veekijker is stabiel
--------------	---

Uit de monitor: trends en bijzonderheden

PRRS	Zeer veel vragen aan de Veekijker, geen toename van het aantal gestelde diagnoses
Circovirus	Toename van het aantal vragen
App	Veel aangetoond bij secties, vaak gemeld in de Online Monitor
Kreupelheid	Meeste vragen aan de Veekijker, onder andere in relatie tot voorziening vitamine D3
Luchtwegklachten	Toename van het aantal vragen, maar niet meer meldingen in de Online Monitor

Monitoring Diergezondheid

Royal GD voert sinds 2002 de diergezondheidsmonitoring in Nederland uit in nauwe samenwerking met onder andere de diersectoren, het bedrijfsleven, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld waarbij het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD ligt. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Samen werken we aan diergezondheid in belang van dier, dierhouder en samenleving.